
ZAŠTO JE VAŽNO LIMFEDEM PROMATRATI KAO KOMPLEKSNU BOLEST?

Ana Poljičanin

Klinički bolnički centar Split, Spinčićeva 1, 21000 Split

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, Ruđera Boškovića 35, 21000 Split

Limfedem je, bilo da se radi o primarnom ili sekundarnom, kronična bolest za koju nema lijeka, a uzrokuje značajno tjelesno oštećenje uzrokujući psihičko opterećenje, ometenost u aktivnostima svakodnevnog života i sudjelovanja u profesionalnim i socijalnim aktivnostima, zbog čega u konačnici dolazi do značajnog smanjenja cjelokupne kvalitete života oboljelog pojedinca. Stoga je rana dijagnoza bolesti te dostupnost terapije utemeljene na dokazima iznimno važna za liječenje bolesti i prevenciju komplikacija. Profesionalnost u zbrinjavanju oboljelih zahtijeva cjeloživotni, individualizirani, biopsihosocijalni pristup budući da se radi o bolesti koja zahvaća sve sfere života te dovodi u konačnici do značajne onesposobljenosti i/ili ometenosti oboljele osobe.

U svijetu, pa tako i u Hrvatskoj, limfedem je bolest koja se kasno prepoznaje, a samim time nedovoljno i neadekvatno liječi.

Dio problem u zbrinjavanju ovakvih bolesnika leži u nedovoljnoj educiranosti zdravstvenih djelatnika, ali i šire javnosti i samih oboljelih, zatim u nepostojanju specijaliziranih dnevnih bolnica, smjernicama za liječenje limfedema, nedostupnosti terapije te kompresivnih pomagala, čime je dodatno pogoršana zdravstvena i socijalna situacija oboljelih.

Također, kompleksnost u zbrinjavanju limfedema proizlazi iz samih značajki oboljelog pojedinca, koje karakterizira uz osnovnu bolest i tjelesno oštećenje i niz socijalnih problema, problema mentalnog zdravlja te psiholoških ili ponašajnih značajki.

Stoga proizlazi kako odgovarajuća skrb za kompleksne pacijente nije moguća bez suradnje različitih profesija i organizacija iz zdravstva, socijalne skrbi i civilnog društva. Upravo stoga limfedem je potrebno prepoznati kao kompleksnu bolest kako bi se promijenila paradigma skrbi o oboljelim pojedincima.

Zbrinjavanje kompleksnog pacijenta, obilježja koje svakako ima osoba oboljela od limfedema, trenutno se nalazi na vrhu europskih prioriteta socijalne politike.

Uvrštavanjem pojma kompleksni pacijent u Hrvatski nacionalni plan razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2027. godine te novi Zakon o zdravstvenoj zaštiti upravo smo dobili alate za adekvatno zbrinjavanje oboljelih od limfedema, čime će se postići smanjenje onesposobljenosti i invalidnosti i uvelike poboljšati kvaliteta života.

Ključne riječi: limfedem, kompleksna bolest, onesposobljenost, kvaliteta života

Reference:

1. Džakula A, Lončarek K, Vočanec D. Complex patients – an academism or reality? *Croat Med J.* 2023 Feb 28;64(1):61-63.
2. Nicolaus S, Crelier B, Donzé JD, Aubert CE. Definition of patient complexity in adults: A narrative review. *J Multimorb Comorb.* 2022 Feb 25;12:26335565221081288.
3. Morgan PA, Murray S, Moffatt CJ, Honnor A. The challenges of managing complex lymphoedema/chronic oedema in the UK and Canada. *Int Wound J.* 2012 Feb;9(1):54-69.